

Міністерство освіти і науки України

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди, природничий факультет

Akademia Pomorska w Słupsku
Instytut Biologii i Ochrony Środowiska

II Міжнародна науково-практична конференція

ПРИРОДНИЧА НАУКА І ОСВІТА: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

20-21 вересня 2019

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Харків 2019

середовища, залучення дитини до спілкування; 2) забезпечення проходження низки етапів розвитку комунікативних здібностей; 3) у логопедичній роботі використовувати короткі речення та інструкції, віршики, скоромовки, чистомовки, лічилки, ілюстративний матеріал, пальчикову та артикуляційну гімнастику; 4) розвивати в дитини звукове сприймання та правильну звукову вимову; 5) поетапний розвиток навичок читання та письма як заключного етапу навчання мови.

Список використаних джерел

1. Бойко Г. М. Підготовка підлітків із синдромом Дауна до психосоціальної інтеграції в суспільство : Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.08; Ін-т спец. педагогіки АПН України. К., 2003. 24 с.
2. Ковтун Р. А. Психологічні особливості проявів комунікативних здібностей дітей 6-11 років з синдромом Дауна : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.08 Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова. О., 2011. 16 с.
3. Мілевська О. П. До проблеми розвитку комунікативних умінь у молодших дошкільників із синдромом Дауна. Вісн. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Корекц. педагогіка і психологія. 2011; Вип. 3. С. 127–133.
4. Міненко А. Особливості формування комунікативної функції саморегуляції особистості дітей дошкільного віку з синдромом Дауна. Особлива дитина: навчання і виховання. 2014. № 4. С. 62–67.
5. Мозолюк-Коновалова О. М. Педагогічні умови формування основ образотворчої діяльності у дошкільників із синдромом Дауна : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. К., 2014. 20 с.
6. Покращення мови у дітей із синдромом Дауна. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zarub.info/syndrom-dauna/logopedychna-robota-z-ditmy.html>
7. Тертична Н. А., Дорохіна А. О. Розвиток комунікативних навичок у дітей із синдромом Дауна в умовах інклюзивної освіти в дошкільних навчальних закладах. Психол. перспективи. 2012. Вип. 20. С. 251–260.
8. Що таке синдром Дауна? Електронний ресурс. Режим доступу: <https://vemakids.com.ua/ua/education-center/syndrom-dauna>

Кічка Д. В., Галій А.І.

ВПЛИВ ТРУДОТЕРАПІЇ НА ПСИХОФІЗИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЮДИНИ

Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С. Сковороди, м. Харків

e-mail:kickadascha91@gmail.com

Kicka D.V. Galiy A.I. EFFECT OF LABOR THERAPY ON THE PSYCHOPHYSICAL FEATURES OF A PERSON. Summary: Labor therapy is a method of restoring the functions of the body of a sick person, an active method of restoring the patient's efficiency. The main principle of labor therapy: it normalizes the psyche and stimulates the functions of the affected organ, labor therapy is a major component in the patients' rehabilitation.

Key words: Labor therapy, ergo therapy, functional rehabilitation.

Трудотерапія - це метод відновлення функцій організму хворої людини, активний метод з відновлення працездатності хворого. Це різні процеси праці, застосовані за медичним призначенням.

Лікувальні властивості ручної праці були відомі з давніх часів. Так, зокрема, Гіппократ (IV-V ст. До н.е.) застосовував у своїй лікарській практиці знання про корисну дію трудових рухів в одужанні і поліпшенні душевного стану людини. У XIX - першій половині XX ст. ручна праця досить широко застосовувалась в США, Європі, Росії при лікуванні неврастенії та інших видів психопатології. Під час Першої та Другої світових воєн – ручна праця використовувалась як засіб функціональної реабілітації після поранень [2].

В даний час у світовій практиці метод лікування працею позначається як трудотерапія, ерготерапія, або терапія зайнятістю, яка передбачає, що хворі залучаються до здійснення цілеспрямованих занять, а це покращує їх стан.

Досвід відновної трудотерапії порушених в результаті поранень рухів має не тільки чисто історичне значення, але важливий для розуміння природи вищих, специфічно людських функцій, які формуються як функціональні ансамблі, функціонально-рухливі органи при освоєнні людиною способів виконання цілеспрямованих завдань. Психіка людини в нормі перебудовується на початку онтогенезу, готуючи функції людини до праці. І тому саме праця опинилася найбільш ефективним засобом відновлення порушених рухових функцій при пораненнях рук в порівнянні з лікувальною гімнастикою, механотерапією, фізіотерапією і іншими способами відновного лікування.

С. Г. Геллерштейн виділив сукупність якостей, властивих виключно для трудової діяльності, серед них головні якості: відповідність людським потребам; предметно-цільовий характер діяльності; результативність дій, зворотній зв'язок; потужний вплив вправи; широкі можливості компенсації; подолання труднощів, можливість їх регулювання; включення в життєво корисний ритм; відволікання від тяжких переживань; народження позитивних емоцій, почуття повноцінності; колективний характер діяльності, інтеграцію в соціум [1].

Головний принцип трудотерапії: нормалізує психіку і стимулює функції враженого органу, трудотерапія є головною складовою в системі реабілітації пацієнтів.

Саме на першій частині головного принципу даної терапії побудовано наше дослідження. Так як останнім часом однією з головних проблем людства є стрес, якому передують роздратування, підвищена тривожність, перевтома, поганий настрій тощо, тому задачею дослідження було розроблення умов для уникнення стресу, а саме пригнічення його першопричин.

Методика, яку застосовують в таких випадках, побудована на відключенні підсвідомості людини від проблеми та переключенні її на працю, яку людина залюбки виконує. Праця підбирається індивідуально, для жінок може бути прибирання в квартирі, в'язання, плетіння, тощо. Так як жінки в стресових ситуаціях дуже імпульсивні, щоб перешкодити цьому стану, штучно викликається зосередженість, спокій, переключення уваги, відволікання від проблеми. А для чоловіків фізична праця така, як робота з різного роду ремонту, на присадибній ділянці, майстрування, яка дасть можливість зняти негативні емоції, змінити

настрій на позитивний. Особливістю чоловічої психіки є те, що вони носять проблеми у собі, накопичуючи їх і за сумацією післядії негативних емоцій, вони ризикують своїм не тільки психічним здоров'ям, а і проблемами, які пов'язані із розвитком порушень роботи серця, судин, пригнічення імунної системи та інше [3].

Для проведення дослідження було обрано 20 учасників, серед яких 10 жінок та 10 чоловіків.

Метод полягав в тому, щоб по – перше кожен обрав собі заняття за бажанням; по – друге, до та після «заняття» кожен описував свої відчуття, емоційний стан та за потребою свої коментарі; по – третє «заняття» трудотерапії не можна пропускати (якщо відчуваєте на собі дію чинників стресу, то не потрібно затягувати поки це переросте у щось більше).

Перший етап. Чоловіки та жінки обрали для себе вид праці. Більшість жінок, а саме 6 обрали роботу по домогосподарству (генеральне прибирання, приготування їжі, пересадка квітів і т. ін.), а решта - 4 рукоділля (плетіння килимів, перешивання одягу, в'язання речей). Чоловіки розділились на дві групи: п'ятеро з них – були жителями приватного сектору в яких є своє господарство і вони мали змогу займатися трудотерапією (нарубка дров, перекопування клумб, ремонтні роботи по господарству, встановлення паркану, тощо). А інші чоловіки - це були жителі міста, для них також знайшлися різні види трудотерапії, а саме троє – працювали в своєму гаражі (ремонтуючи авто, або прибираючи в них), а двоє – займалися ремонтними роботами у власних квартирах.

Я запропонувала вести щоденники, де можна було записувати свій емоційний стан та результати трудотерапії (до та після проведення заняття). Таких занять у них було 10. Наприкінці кожного з цих занять чоловікам та жінкам необхідно було дати самооцінку загального стану самопочуття за шкалою від 1 – го до 5 – ти, де 1 - це негативні емоції, а 5 – емоційний фон покращився. Також я запропонувала кожному підвести підсумок проведених занять.

Жінки та чоловіки займалися індивідуально обраним видом праці. Кожен оцінював себе самостійно опираючись на власний психоемоційний стан. Серед поданої двадцятки було і молоде подружжя: в той час, коли дружина займалась прибиранням, то її чоловік допомагав їй пересувати меблі, що і в першому і в другому випадку слугувало трудотерапією.

За результатами дослідження ми отримали такі дані: 7 жінок з 10 відчули на собі користь трудотерапії, покращення стану самопочуття, займаючись улюбленим ділом вони отримували задоволення, а проблеми відходили на задній план. У чоловічій групі 8 з 10 відмітили позитивний результат, від трудотерапії, займаючись фізичною працею вони перешкоджали дії психічного подразника на організм.

Таким чином, проведене дослідження показало позитивний вплив трудотерапії на психіку людини. Для одних людей - це вид розвантаження, а для інших - це зосередженість не тільки на різновиді праці, але й на самій проблемі, так як наша підсвідомість сама будує нам алгоритм подальших дій виходу зі складної ситуації.

Відволікання від проблеми - це надійний шлях, який не дасть стресу проникнути в ваш розум. На жаль, одні люди для відволікання обирають інший спосіб, такий як вживання алкоголю, тютюнопаління, або ще гірше наркотиків, а ми пропонуємо більш корисний метод, такий, що не завуалює проблему, щоб ви її не помічали, а навпаки діє як медитація: заспокійливо для психіки, дає змогу очистити та перезавантажити нашу психоемоційну систему, відкриває двері на нові шляхи вирішення проблеми. Іншими словами, діє як стоп – кнопка, щоб зупинитись вчасно, зрозуміти, що саме пішло не так, дати відповіді на складні запитання, які ми часто в стані збудження не можемо знайти. Використовуючи трудотерапію, як метод реабілітації потрібно пам'ятати про гігієну праці та про стан свого здоров'я, щоб уникнути травм та перенавантаження.

Крім того, після проведеної роботи, усі учасники відчували позитив від самої виконуваної праці бо отримали ще більшу радість від результату якого досягли наприкінці дослідження. Це дало змогу відчувати комфорт і гармонію, а головне стало профілактикою стресу.

Список використаних джерел

1. Геллерштейн С.Г. К построению психологической теории трудовой терапии «Восстановительная терапия и социально – трудовая реадaptaция». Материалы Всес. Научной конференции 10–13 нояб. 1965.
2. Носкова О.Г. Психология труда: учебное пособие для студентов высш. уч. зав. М.: Академия, 2007. 384 с.
3. Пряжников Н.С. Пряжникова Е.Ю. Психология труда и человеческого достоинства. М.: Академия, 2005. 480 с.

Коваленко В.Є.

КОРЕКЦІЯ НЕГАТИВНИХ ЕМОЦІЙ УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ В НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди, м. Харків
e-mail: kovalenkov811@gmail.com*

Kovalenko V. E. CORRECTION OF NEGATIVE EMOTIONS OF PUPILS WITH INTELLECTUAL DISABILITIES IN EDUCATIONAL ACTIVITIES. The article analyzes the problem of correction of negative emotions that arise in children with intellectual disabilities in educational and cognitive activities. We consider methods of facial, gesture, intonation, contact, confidential actions, the method of switching attention, different types of suggestions, neuropsychological breathing, motor exercises and self-massage elements.

Key words: *negative emotions, educational and cognitive activity, intellectual disorders.*

Сучасний потік інформаційних впливів раціоналізує навчальну діяльність, робить її більш інтенсивною та динамічною. В цих умовах емоційний фактор має суттєве значення для цілеспрямованого й оперативного корегування навчально-пізнавальної діяльності учнів. В організованій навчально-пізнавальній діяльності